

Nowa Wieś_4
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	czarnkowsko-trzcianecki	
Gmina	Trzcianka	
Miejscowość	Nowa Wieś	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	04.06.2013 r.	Miejsce wykonania	dom informatora
Czas trwania	2:29:36	Forma i wielkość	nagranie audio; 34,9 MB
Przeprowadzający	M.S.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
049_TRZ_NW	M	81 lat		Od pytania 13. w roku obrzędowym do wywiadu dołączył syn informatora oznaczony 00X

Informacje etnograficzne	
Tematyka	Pozyskane informacje (ew. cytaty)
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	<p><i>Jak się kiedyś nazywała Nowa Wieś?</i></p> <p>Neudorf niemiecka nazwa. Tutaj u nas jak Polacy weszli, to zaraz było na Nową Wieś. A Rudka to znowu Hütchen się nazywała po niemiecku. (...)</p> <p>Bo to kiedyś ta wieś się nazywała Kazimierz, jeszcze przed Niemcami jak tu była Polska, to ile? Może tam 200 lat.</p>
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	<p>No jest ulica Krzywa i Gnojna, Ogrodowa i tego, to sami sobie ponazywali. A dlaczego Krzywa chce pan wiedzieć? A dlatego, że mieszkało tam dużo pijaków, no takich, co to wypić lubieli i zawsze krzywo szli. I nazwali ją Krzywą.</p> <p>Pola i rolnicze i PGR-owskie tylko.</p> <p>GLINIANKA</p> <p>Dlatego, że są takie stawki małe, bo tam syn kopał i glinę wykopał i nazwali Glinianka (za wsią w kierunku pastwisk, na Rudkę).</p>
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	<p>DĘBY</p> <p>No to koło kościoła tu są te dęby. One to podobno opisywali, że one za jakiegoś króla były sadzone. Bo to kiedyś ta wieś się nazywała Kazimierz, jeszcze przed Niemcami jak tu była Polska, to ile? Może tam 200 lat. Te dęby to pamiątkowe, są wpisane do zabytków.</p> <p><i>A mają tabliczki?</i></p> <p>Nie, ale opisywali tu, zdjęcia robili i tego.</p>
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji

II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe

Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych

Nowa Wieś to była od początku, a potem po wojnie ze wszystkich stron się zjeżdżali Polacy i zza Buga, i naprzywozili z Akcji „W” dużo Ukraińców, z poznańskiego pojeżdżali. Ze wszystkich stron Polski, tyle lat przecież przeszło, 60 lat przecież. Z początku to jeszcze Niemcy byli. (...) do października byli, a potem zrobili taki wyjazd i wszystkich załadowali, na stację wywieźli.

To, że musieli pilnować, ludzie porobili sobie tutaj takie warty, bo te Ukraińcy napadali. Jakaś taka banda powstała, że przychodzili, napadali, kobiety gwałcili, obrabowali wszystko. Tu w jedną noc tak zrobili i tutaj ludzie, się obywatele zgłosili na milicję, żeby dostać broń. I dostali broń, i wtenczas pilnowali tutaj. Jednej nocy pilnowali, już rano, chcieli się rozejść a tu krzyczy kobieta, że napad robią. Już byli obstawieni z bronią i zaczęli strzelać, i jednego Polaka ranili [Ukraińcy też mieli broń – przyp. bad.], ale ich wypędzili. Już więcej od tego czasu nie było ich widać.

Jak już Niemców wywieźli, to reforma rolna była. I podawali wszystkim kto chciał, ale tylko do 15 ha i jakiś czas było. Ale jak zaczęła komuna działać i chcieli te kołchozy porobić, to powstał PGR w Nowej Wsi. Najpierw przywieźli do tego majątku tu ludzi z Akcji „W” i rozparcelowali na 8 rodzin i jakiś czas później zmienili, PGR zrobić! Jak ten PGR zrobili, to drugi raz pomiar gruntów zrobili i rolnikom pozmniejszali. Z początku tu był, a potem przyłączyli do Runowa, tam było kierownictwo.

Z początku Nowa Wieś należała do Kuźnicy Czarnkowskiej do gminy. Później gminę zlikwidowali i zrobili takie rady narodowe po wioskach, u nas też była parę lat rada narodowa. Ale to się nie udało, polikwidowali to i nas przyłączyli do Trzcianki.

Tu, gdzie ten park koło kościoła, stał wielki pomnik z piaskowca, z napisami po niemiecku, i to było ogrodzone, ale te dęby już porosły wielkie, a w 1945 r. były małe. Ten pomnik po wojnie, jakiś rozkaz był, żeby te pomniki wszystkie niemieckie porozbijać. Jakiś niemiecki pamiątkowy, że jacyś zaginęli ludzie, czy coś, bo tam nazwiska były popisane. Ja tam panie, nie wiem po niemiecku. Rozbili to i młodzież, my się tu zeszli, my te kamienie, bo ich nigdzie nie wywożono, wykopali dół i wszystkie te kamienie zakopali i tam jest teraz zrobiony

		taki skalniak. To tam był ten pomnik i tam jest wszystko zakopane.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	No andrzejki, to jest dzień przed Adwentem, no nic się tak nie robi, tylko jak Andrzeje są, to wyprawiają swoje. <i>A czy dzieciom się jakieś wróżby robi?</i> Nie, teraz już tego nie stosują
2	św. Marcina/11 listopada	U nas nie. <i>A piecze się rogale?</i> U nas to się piecze, ale na ostatki pączki.
3	Adwent	Zabawy się nie odbywają, tak że każdy jest ograniczony ze wszystkim, żeby za dużo nie... <i>A czy kościół organizuje roraty?</i> No organizuje tu. Ten ksiądz nie wiem, czy będzie, ale ten co był do tego czasu, to organizował takie pytania, obrazki, wywieszona była tego, to było organizowane.
4	św. Mikołaja (Mikołajki)	Na Mikołaja to żadnych świąt nie robimy. <i>Nie obchodziło się Mikołaja? Nie wystawiało butów?</i> Kiedys to może tak, ale to już nie ma kto tego organizować, musi być jakiś organizator. <i>A tak u państwa w domu, nie było tak, żeby dzieciaki wystawiały buty?</i> No było trochę tego z początku, ta najstarsza córka była w domu to tego.
5	Wigilia	Na Boże Narodzenia to się do mnie cała rodzina zjeżdża, bo taki wielki pokój tam mamy, bo mamy siedmioro dzieci, to wnuki, jest 40 osób. Na wigilię się zjeżdżają, potem jakiegoś przebierają w Gwiazdora i te paczki są naszykowane, całe takie tego. To Gwiazdor siedzi, córka podaje, ten czyta, a temu i śpiewają kolędy! Są! <i>Jak wygląda taka wieczerza?</i> Najpierw rozpoczynamy, ewangelię czytają, pismo święte, modlitwa, później się łamiemy opłatkiem, potem kolacja i Gwiazdory.

		<p><i>A zostawia się puste miejsce u państwa w domu?</i></p> <p>Tak, talerz pusty jest dla podróżnego.</p> <p><i>A siano się wsadza pod obrus?</i></p> <p>Też, a kiedyś się pod stół kładło, a teraz tak nie tego, bo się zabarłoży.</p> <p><i>A ile jest potraw?</i></p> <p>A ja nie wiem, ze 13 chyba. Żona zawsze dopilnuje.</p> <p><i>A jakie potrawy przygotowują żona i córki?</i></p> <p>Karp i w galarecie, i taki napój z owoców, taki swojej roboty, makaron – kluski [z makiem], to znowuż tam, nawet nie pamiętam. Grzyby, ryż, ja to lubię taki sos grzybowy. Pierogi są, o, też. Pierogi to robią chyba z grzybami, z kapustą, co rusz jakieś inne wymyślają. A pierogi największe powodzenie mają.</p> <p><i>A zupa?</i></p> <p>No chyba z karpia, z tych głów.</p> <p><i>Czy trzyma się choinkę?</i></p> <p>Choinka stoi w domu, duża, ubrana. Żywa.</p> <p><i>Kiedy się ubiera choinkę?</i></p> <p>No przed wigilią pewno, na jeden dzień przed.</p> <p><i>I do kiedy się trzyma choinkę?</i></p> <p>Do Gromnicznej chyba, tak. Ja to biorę w wiadro, piasku sypię, w to choinkę i w to wodę leję. Ta choinka odżywia się z tej wody i dłużej wytrzyma.</p>
6	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Brak informacji
7	Sylwester/Nowy Rok	<p><i>Jak się spędza sylwestra? Dzieje się coś na tej sali?</i></p> <p>Tak zbierają się i organizują, w tej świetlicy w Caritasie też niejedni się pozbierają i poskładają. Na sali młodzież chyba, a my starzy, to się tam w domu posiedzi. A strzelanina aż strach! Jak robią takie w świetlicy, to wszyscy wychodzą na powietrze i strzelają.</p> <p><i>A o północy sąsiedzi składają sobie życzenia?</i></p> <p>Nie, nie. Tylko ci, co byli razem. A tak to na drugi dzień rano, ci co się spotkają sobie składają życzenia.</p>

		<p><i>Czy pali się słomę?</i></p> <p>Nie, to ludzie tak nie praktykują.</p> <p><i>Ale słyszałem, że się furtki wystawia.</i></p> <p>Tak, to młodzież chodziła, wrzucali na lód, to nie powinno być tego, to niszczą. Ale to kłopot, przyjdą takiemu emerytowi powywalają, to kto ma to przynieść i założyć? To jest nie tego, tego nie chwale.</p>
8	Trzech Króli	<p>Młodzież, takie dzieci przychodzą śpiewają. Dorośli nie, nie ma kto zorganizować. Musi ktoś być taki, kto by zaczął ruszyć, bo sama młodzież to nie wie, jak tego. A jak ktoś, jakiś przewodnik jest, to wtedy te tradycje mogą zachować, a tak to wszystko zanika. (...) Tak się przebierają, to jakiś tam król, to jakiś diabeł, to z gwiazdą i kręci tą gwiazdą.</p> <p><i>I chodzą i śpiewają kolędy po domach?</i></p> <p>Zaśpiewają i chcą, żeby im coś tam... Co kto może, to da. Ja tam wolę dać im parę złotych i niech co chcą tego.</p>
9	Kolędnicy	Brak informacji.
10	MB Gromnicznej	<p><i>Czy na Gromniczną chodzi się do kościoła?</i></p> <p>Tak, na Gromniczną u nas się msza odprawia, ludzie przychodzą z gromnicami i ksiądz święci. A żona to nie gasi nawet światła i z tym światłem do domu przychodzi. Gromnica się świeci, jak nie ma wiatru to tego, a jak wiatr, to zdmuchnie, nie da rady.</p> <p><i>A co się dzieje z gromnicą później?</i></p> <p>No ona jest pielęgnowana, jak jakaś burza, czy wiatr to się wystawia, w oknie się świeci, (...) żeby nie uderzyło. Czy jak ktoś umiera, to mu się gromnicę wręcza.</p>
11	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	<p>Żona zawsze piecze pączki, synowa piecze. Ja takich świeżych nie lubię zaraz jak upieką, ja lubię takie na drugi dzień najlepiej.</p> <p><i>Zaprasza się rodzinę?</i></p> <p>No, się poschodzą i sobie tego.</p>
12	Topienie Marzanny	Brak informacji.
13	Środa Popielcowa	<p>Do kościoła się idzie, popiołem ksiądz posypie. (..) tutaj przyjeżdża ksiądz. Bo to post ścisły jest.</p> <p><i>Przygotowuje się w związku z tym jakieś potrawy?</i></p>

		<p>Na obiad to ziemniaki, jakieś w skórkach, śledzie ze śmietaną, z olejem są też, u nas się je.</p> <p>00X: Kiedyś to się nic nie jadło, pamiętam jak babcia opowiadała.</p>
14	Śródpoście	<p><i>Jak się obchodzi post? Pości się ściśle?</i></p> <p>No ścisły post to tylko w Wielki Piątek i w Wielką Środę. A takie piątki to zawsze się pości, cały rok.</p> <p><i>A obowiązują jakieś zasady?</i></p> <p>A to zależy jakie kto ma postanowienie, bo i w środy jedni, to poszczą w środy.</p> <p><i>A czy drogi krzyżowe są organizowane?</i></p> <p>No droga krzyżowa jest zawsze w piątek o 17:00. W kościele, czasem ksiądz nie przyjedzie, to sami odprawiają, bo nie zawsze może przyjechać.</p>
15	Niedziela Palmowa	<p><i>Czy w Niedzielę Palmową idzie się do kościoła z palmami?</i></p> <p>Tak, poświęcane są. I procesja wkoło kościoła.</p> <p><i>Z czego robi się te palmy?</i></p> <p>Przeważnie z tego, co są te bażki na wierzbie, czasem coś dokładają, kwiaty czy coś, zielone jakieś. Święci się.</p> <p><i>A co się z nimi później dzieje?</i></p> <p>No tu u nas jeszcze stoi! Ale to nie nasza jest, tylko synowa zostawiła, nie wzięła [w palmie oprócz baziak znajdował się bukszpan – przyp. bad.]. Nie oblatuje, zasechł i stoi. A nasza tu stoi.</p> <p><i>A słyszałem, że z takiej palmy brało się jednego kotka i...</i></p> <p>Zjadało się.</p> <p><i>A robi się tak do dzisiaj?</i></p> <p>No nie, ale moi ojciec to zawsze gadali żeby zjeść jedno.</p> <p>00X: Żeby zdrowym być. Jakaś taka tradycja, że człowiek będzie zdrowym cały rok.</p>
16	Triduum Paschalne	<p>WIELKI CZWARTEK</p> <p>Jest msza i tego. Chyba czytania jest więcej w czwartek.</p> <p><i>A czy ksiądz obmywa stopy?</i></p> <p>No to u nas nie praktykują.</p>

		<p>00X: Poprzedni ksiądz obmywał. Sam się kładzie krzyżem. W piątek nie ma mszy.</p> <p>WIELKI PIĄTEK</p> <p>[Adoracje – strażacy pilnują grobu]</p>
17	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	<p>SOBOTA</p> <p>Święconka to odbywa się w kościele, a w Rudce pod krzyżem.</p> <p><i>Jakie potrawy się święci?</i></p> <p>Baranka z masła, babeczka, kiełbasa, jajka, sól, pieprz, chrzan, buraczki.</p> <p>00X: Chleb.</p> <p>NIEDZIELA WIELKANOCNA</p> <p>No na śniadanie przychodzi cała rodzina, każdy święconkę musi zjeść, każdy przywozi i się je. Dzieli się po kawałku.</p> <p><i>A składacie sobie życzenia?</i></p> <p>00X: Tak, i modlitwa. Uroczyste śniadanie, zanim nie pójdziemy na mszę, to się nic nie je.</p>
18	Poniedziałek Wielkanocny	<p>No tam w Poznańskim się witkami biją, a u nas tylko wodą się leją. (...)</p> <p>U nas kiedyś, pamiętam przed wojną, to strażacy mieli takie sikawki zrobione i sikali tymi sikawkami.</p> <p>00X: Ale nie tu, u nas tego nie było. Różne tradycje były wprowadzone, bo tu się nazjeżdżało ludzi.</p>
19	Zielone Świątki	<p><i>Czy w Zielone Świątki jeszcze się robi coś specyficznego?</i></p> <p>00X: Przystraja się mieszkania brzożą. Do kościoła się idzie, dzień wcześniej brzożami poubierają mieszkania. Ja pamiętam kiedyś to tatarakiem, rósł w stawach, to wyrwali i ubierali tym tatarakiem. Ten, co tu w stawie rośnie, to ten koński.</p> <p>00X: Prawdziwy tatarak, jak ktoś chce się oduczyć palenia, to żuje zamiast tytoniu, ale prawdziwy musi być. To korzeń z tego tataraku jest dobry na żołądek, wysuszyć, herbatę gotować, taka gorzka herbata, ja nawet piłem.</p>
20	Boże Ciało	<p>To zależy jak planują, teraz to blisko, ale kiedyś to daleko.</p> <p>00X: Wieś jest skupiona, to cztery ołtarze są. Co rok robimy gdzie indziej, żeby wszyscy po kolei robili. Trasa się zmienia i ołtarze się zmieniają.</p> <p><i>Z czego się przygotowuje takie ołtarze?</i></p>

		<p>Brzozy wkopują i robią jakieś, tego, materiał i stawia się podwyższenie na monstrancję, kwiaty, świece, dywan. Jak robią to ze dwie-trzy rodziny, a drugi ołtarz to znowu inne rodziny robią. Teraz to był koło kościoła, koło krzyża, no to my robili, a później wkoło w parku, to Rudka robiła.</p> <p><i>Jest taki zwyczaj, że z tych ołtarzy coś się zabiera?</i></p> <p>Brzózki. I w pole się stawia, żeby od gradobicia ocalić.</p>
21	św. Jana	<p><i>Czy obchodzi się św. Jana?</i></p> <p>No pewno, bo u nas odpust jest w Trzciance. Tak, to Trzcianka tam organizuje takie, jakiś festyn przed kościołem, loterie, kielbaski można zjeść, kobiety ciasto pieką.</p> <p><i>A czy wianki się puszcza?</i></p> <p>No wianki, to kiedy? To teraz powinno być, ale u nas już się nie robi.</p> <p>00X: Nie ma takiego zwyczaju, żeby wszyscy, to pojedyncze osoby.</p>
22	MB Zielnej	<p>Moi ojcie to mówili, że po owoce do ogrodu nie wolno iść w Zielną.</p> <p>00X: Kiedyś bardziej się przestrzegało tych wszystkich świąt. Rolnicy nie wychodzili w pole, to byli rolnicy, dzisiaj już gospodarstwa nie ma. Teraz to orzą, sieją, już się zagubili, już nie wiedzą, nie mogą nadażyć. Ja to pamiętam jeszcze, a postęp w rolnictwie poszedł błyskiem. To wszystko ludzie przestrzegali, ale wszystko zależy też od księdza. Jak napomina, to ludzie przestrzegają, a jak bagatelizuje, to...</p>
23	MB Siewnej	Brak informacji.
24	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	<p>CMENTARZ NIEMIECKI</p> <p>Jest cmentarz ewangelicki, ale on już zaniedbany, bo tam nikt nie pamięta o niego. Taki czas był, w którym to roku? Niemcy dali pieniądze i był ogrodzony taką siatką, kolczastym drutem. A później nikt się nie opiekował i wszystko porozszabrowywali. Jeszcze groby tam są. (...) Potem jeszcze złomowcy szukali, metalowe płotki były, to brali i sprzedawali.</p> <p>Tutaj nie ma cmentarza, tylko do Trzcianki, parafia Trzcianka.</p>
25	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.

Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1	Narodziny i chrzest	Brak informacji
2	Ślub i wesele	<p>Kiedyś to były wesela! A teraz nikt nie chce robić, wynajmują tam w lokalu w Trzciance i płacą, a kiedyś to samemu trzeba było zorganizować, to na sali były wesela. (...)</p> <p>Kiedyś się odbywały wesela na sali. Ja sam swoim dzieciom robiłem 3 wesela, a teraz to każdy tego. Niepotrzebnie się tam męczyć, zamawia na ileś osób i tyle. Dużo roboty, ale i wyszło.</p>
3	Śmierć i pogrzeb	Brak informacji
4	Inne zjawiska	Brak informacji
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Chór katolicki, śpiewają pieśni, to jest zarejestrowane do domu kultury, do Trzcianki. Młodzież nie chce śpiewać, kiedyś to młodzież śpiewała, teraz to siedzą przy telewizorach, gdzieś się to wszystko porozchodzi i to tak jest.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		<p>Czy ja wiem?</p> <p>00X: To trzeba z kobietami rozmawiać.</p>
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Nie, u nas nie było. A z wikliny to byli, ale to robili dla jakiejś firmy koszyczki, tego firma się rozleciała. Dwie kobiety to robiły.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	<p>KRZYŻ KOŁO STĘPNIAKÓW</p> <p><i>Kto się nim opiekuje?</i></p> <p>No my się opiekujemy, ja go robiłem. Rodzina pomogła, chłopaki pospawali. Bo był z początku, jeszcze w 46 roku to postawili mieszkańcy, krzyż drewniany. Ale ten drewniany to był ze sosny i szybko zgnił u dołu i tego, i później w latach 75-80 taki biskup miał przyjechać (...) Ja kupiłem materiał, z rur, z cementarza [poniemieckiego?? – przyp. bad.] wzięli my płotek i stoi. I za tym krzyżem jest ten pomnik niemiecki.</p> <p><i>Czy coś przy krzyżu się dzieje?</i></p> <p>Tam to tylko zawsze tego, moja żona kupuje wstążki i zakłada, albo kwiaty sadzi. Stępniaki też tam trochę tego. Kiedyś to była taka moda [na majowe], to pod krzyżem. Bo kiedyś, jak nasz</p>

		<p>kościół nie był wyświęcony, bo dach był zniszczony i wieża, jak to wyremontowali, to był wyświęcony w 1947 roku. To z początku, to pod krzyżem odmawiali te majowe nabożeństwa, a teraz w kościele.</p> <p><i>A świecenie potraw odbywało się pod krzyżem?</i> Nie, to w Rudce, tam ksiądz jedzie i jest święcenie. Bo kiedyś to tam Rudka musiała przyjeżdżać tutaj, a teraz ksiądz przyjedzie samochodem.</p> <p><i>A w jakiej intencji powstał ten krzyż w Nowej Wsi?</i> No w jakiej intencji? Tamten był zniszczony to trzeba było nowy zrobić. No i akurat biskup miał przyjechać i poświęcić, biskup Michalik. Był i poświęcił, najpierw jak wjechał poświęcił krzyż, a później do kościoła.</p> <p>KAPLICZKA U CÓRKI BEDNARKÓW</p> <p>U mojej córki postawiłem z kamienia, w takiej szafce stoi. No i tam, jak na Rychlik idzie droga, ostatni dom. Tam na ogródku mają ustawioną.</p>
2	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Nie, ma. U nas nie ma.
3	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji
4	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji
5	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Do Częstochowy i tam do tego, jak to się nazywa koło Walcza – Skrzatusz. Tam jest to miejsce, które tego... sanktuarium. Do Dębowca, bo tam nasi księża mają swoje sanktuarium – saletyni. To do Dębowca też pielgrzymki autobusowe. Do Lichenia, bo moja żona jeździ, teraz też była 2 tygodnie temu, bo był jakiś zjazd chórów i chciała posłuchać, bo też śpiewa w chórze trzcianeckim. Z mojej rodziny to chyba z sześć śpiewa, dwie synowe, dwie córki, wnuczki, żona.
6	Lokalne odpusty	Na Piotra i Pawła, 29 czerwca.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1	Dożynki	<p>DOŻYNKI</p> <p><i>A czy we wsi odbywają się dożynki?</i> No, teraz będą. Gminne dożynki, a tak to były dożynki. A nowowiejskie to musi wieś organizować, a nie ma pieniędzy. Teraz mamy nowego burmistrza, to chce co roku w innej wsi</p>

robić, a do tego czasu to były w Trzciance. I dobrze, pewno że tak, zawsze wieś skorzysta.

Może pan opowiedzieć jak takie dożynki wyglądają?

No jak takie gminne, to zjeżdżają się wieńce ze wszystkich wiosek, który sołtys zgłosi, że wieńce robi, to wtedy przyjeżdżają w to miejsce, gdzie te dożynki mają się odbyć. No i jadą korowodem, bryczka i burmistrz jedzie, na koniach i jadą do kościoła, msza się odprawia, potem z kościoła jadą na stadion i dopiero na stadionie jest to wręczenie tego wieńca, chleba i tego. I dalej ta ceremonia się odbywa. Burmistrz przemawia, różne nagrody dawają, bo wioski biorą konkurs piękności, to która wieś wygrywa ten konkurs, to dostaje nagrodę.

A czy jest też konkurs tych wieńców dożynkowych?

Tak, wieńców też jest, tak. Wieńce są poustawiane wszystkie, później komisja i punktuje, i jest nagroda – pierwszy to 400 zł ma i tego.

A kto się zajmuje przygotowywaniem tych wieńców?

A to już sołtys i kierownik rolny z urzędu miasta.

A członkinie koła gospodyń?

No moja żona miała tu kiedyś koło gospodyń. Ma nawet naczynia, co była wypożyczalnia, ale teraz nie chcą się kobiety angażować.

Czyli nie ma już tutaj KGW?

No nie ma, niby jak wieńce żona robi, to robi na koło gospodyń, nie robi na sołtysa tylko tego. A sołtys niech swoje robi, nie?

A z czego taki wieńce się robi?

To zależy jaki wzór, to się robi ten stelaż z drutu, spawa się i oplata zbożem, różne gatunki zbóż – jęczmień, pszenica, żyto, kwiaty i zależy kto jaki sobie tam planuje wieńce, kto ma lepszy gust. Kto sobie lepszy wzór wymyśli, to wtedy nagrodę dostaje. A później, po wręczeniu nagród, się grochówkę szykuje, to jakąś świnie tego, kto chce może iść i jeść, i później zabawa.

A kiedy się organizuje dożynki?

No wrzesień, przy końcu sierpnia i wrzesień, tak jak się żniwa kończą. (...)

Czasem to i dożynki się robi dla samej wioski. To zależy jak chętni się zadeklarują, bo sam sołtys nie zrobi tego. Musi społeczeństwo pomóc. Wiem, byłem 8 lat sołtysiem i radnym

		byłem, to wiem jak to tego.
2	Dni gminy/wsi	No nie mamy tego.
3	Lokalne festyny	No na Dzień Dziecka, to zależy, bo to musi sołtys zorganizować. No latoś nie było tego, ale inne lata było na Dzień Dziecka.
4	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	<p>ŚWIĘTO LUDOWE</p> <p>W tamtym roku to było na święto ludowe, to było organizowane.</p> <p><i>Jakie święto ludowe?</i></p> <p>No PSL-u.</p> <p>KGW</p> <p>No moja żona miała tu kiedyś koło gospodyń. Ma nawet naczynia, co była wypożyczalnia, ale teraz nie chcą się kobiety angażować.</p> <p><i>Czyli nie ma już tutaj KGW?</i></p> <p>No nie ma, niby jak wieniec żona robi, to robi na koło gospodyń, nie robi na sołtysa tylko tego. A sołtys niech swoje robi, nie?</p> <p>CARITAS</p> <p>Tu mamy Caritas, to może w Caritasie jeszcze coś. Taka salka dla dzieci, Caritas trochę pomaga. Zaraz jak się PGR rozwiązał, to sprzedawali, tam w kombinacie syndyk był i sprzedawał. Tu był taki dom, że nikt tam nie mieszkał, syndyk go wycenił na 50 tysięcy złotych, no i nikt go nie kupił, ale ksiądz mi podpowiedział, że gdyby było pomieszczenie, to by świetlicę Caritasu zrobili. No bardzo dobrze, ja tu zaraz załatwię, pojechałem do tego syndyka i tak i tak, chcemy tu świetlicę zrobić dla dzieci. On mówi, dobrze, zrób listę, ile tu rodzin popegeerowskich, ja napisałem 20 rodzin i tego. Mówi, zrobić wniosek przez urząd, to przekażemy to. Urząd to przejął, bo to nie jest na sołectwo, a my mieli z rady sołectkiej pieniędzy, to my wzięli takich bezrobotnych i wyremontowali.</p> <p><i>Kiedy ta sala została oddana?</i></p> <p>Dwanaście lat. (...)</p> <p>No i przyjedzie ksiądz, dadzą jakąś herbatę, ciasteczka, a tak to te dzieci kompletnie nie miały, gdzie iść. Sala tam za wielka, bo kto to ogrzeje te salę?</p> <p>OSP</p> <p>No straż też tu mamy od 1946 roku, sztandar od 1948 roku</p>

ufundowali. To rolnicy nie mieli pieniędzy, każdy dawał tam, ofiarował, że tyle zboża czy ziemniaków ofiarują, to zawieźli do Kuźnicy żeby sprzedać do gorzelni. Później jak wyświęcali, to było pięćdziesięciu tych chrestnych, to każdy też coś dał tak, że kupili sztandar ze św. Florianem.

Czy strażacy uczestniczą przy jakichś uroczystościach? Jest orkiestra?

Nie mamy orkiestry. A jak na tego [Grób Pański w Wielki Piątek i Wielką Sobotę], stoją adorują, jak jest procesja, baldachim niosą, jak jest Boże Ciało, to ulicę patrolowali, żeby samochody nie tego. Straż się udziela dla kościoła.